

چگونه رفتار نابهنجار را تشخیص دهیم؟

یک روانشناس گفت: رفتار بهنجار در هر جامعه‌ای رفتاری است که اکثریت افراد آن جامعه، آن رفتار را مناسب می‌دانند.

یک روانشناس گفت: رفتار بهنجار در هر جامعه‌ای رفتاری است که اکثریت افراد آن جامعه، آن رفتار را مناسب می‌دانند. علی سلیمانی در گفت‌وگو با خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، منطقه کردستان، اظهار کرد: کلمه بهنجار از نظر لغوی به مفهوم معدل، حد وسط، معتدل و معمولی اطلاق می‌شود و نابهنجار، آنچه را که از حد وسط، اعتدال و معمولی منحرف باشد در ذهن تداعی می‌کند.

وی افزود: برای آنکه بتوانیم رفتار نابهنجار را تشخیص دهیم باید بتوانیم رفتار بهنجار را تعریف و مشخص کنیم که آیا رفتار مورد نظر با رفتار بهنجار تفاوت دارد یا ندارد. ارائه تعریفی از رفتار بهنجار که جامع باشد امری مشکل است زیرا گوناگونی و گستردگی رفتارها و پاسخ‌های هر یک از افراد بشری از یک سو و تفاوت‌های عوامل ژنتیکی و محیطی که نقش مهمی در ساخت رفتار افراد دارند بیان تعریف کامل را غیرممکن می‌سازد.

سلیمانی ادامه داد: از طرف اندیشمندان و صاحب نظران ملاک‌های متفاوتی برای تشخیص رفتار بهنجار ارائه کرده‌اند که شاید بهترین آنها برای تعیین رفتار بهنجار، نقش الگوهای اجتماعی فرهنگی باشد یعنی طبق این ملاک، رفتار بهنجار در هر جامعه‌ای رفتاری است که اکثریت افراد آن جامعه آن رفتار را مناسب می‌دانند.

وی خاطرنشان کرد: اصطلاح بهنجار در مورد آن عده از افراد جامعه بکار می‌رود که از لحاظ توانایی‌های عقلی، تعادل روانی و سازگاری اجتماعی در حد معیارهای رایج در جامعه باشند، بدین ترتیب اگر فردی رفتارهای تاثیر پذیرفته از جامعه را از خود بروز ندهد یا از لحاظ توانایی‌های عقلی، تعادل روانی و سازگاری اجتماعی دارای معیارهای رایج و عمومی نباشد نابهنجار تلقی می‌شود.

سلیمانی با اشاره به اینکه نمی‌توان بین افراد بهنجار و نابهنجار خط فاصل مشخص و معینی را ترسیم کرد، افزود: در مورد آن رفتارهای نابهنجار که با رفتارهای معمولی و رایج تفاوت‌های آشکاری دارند و در نظر اول به چشم می‌آیند مشکلی برای تشخیص وجود ندارد.

وی بیان کرد: باید متذکر شد که انواع رفتارهای مختلف در کلیه افراد بشری مشاهده می‌شود و آنچه که تفاوت بین رفتار بهنجار و نا بهنجار را مشخص می‌کند از لحاظ درجه رفتار است، نه نوع رفتار یعنی رفتار افراد نابهنجار همان رفتار افراد بهنجار منتهی در حد اغراق آمیز و افراطی است.

سلیمانی ادامه داد: تشخیص رفتار بهنجار از نابهنجار عمل آسانی نیست و توصیه می‌شود در مواردی که شدت رفتار در حدی نیست که بتوان کلمه نابهنجار را در مورد آن بکار برد بهتر است از آن به عنوان رفتاری که دارای مشکلاتی است یاد کنیم.

وی اظهار کرد: دانشمندان تلاشهای زیادی جهت یافتن علت و نوع پدیده‌های مختلف انجام داده‌اند و تمدن امروزی و پیشرفت علوم نتیجه همان علت یابی‌ها بوده است. مشکل ترین و جالب ترین زمینه‌های کاوش و تحقیق انسان، مطالعه خویش به خصوص توجه به تفاوت‌های مختلف موجود در میان انسانها بوده است که رشته‌های مختلف علوم انسانی زائیده همین تحقیقات و کوششهاست.

این روانشناس خاطرنشان کرد: بررسی‌های مختلف نشان می‌دهد که در ایجاد رفتارهای نابهنجار، اغلب یک یا چند عامل دخالت دارند که این عوامل را به دو دسته کلی تقسیم می‌کنیم که عوامل ژنتیکی و عوامل محیطی از آن جمله‌اند. سلیمانی یادآور شد: رفتار موجود زنده محصول اثرات متقابل ژنها با محرکهای محیطی است که فرد در طول زندگی با آنها روبرو شده است، بنابراین در موقع بررسی علل رفتار خاص باید به هر دو عامل که مبنای هر نوع رفتاری است توجه شود.